

Nr. 115 - 16. årgang
August 2018

Strandgårdsbladet

Se videre s. 14-15

home *fritid*

Sol, strand, salg og vand

Klik ind på home.dk/fritid og se, hvorfor home er den bedste til at sælge dit fritidshus

HOLBÆK

Michael H. Jørgensen a/s
Statsaut ejendomsmægler & valuarer, MDE
Labæk 13, 4300 Holbæk
holbaek@home.dk

T lf. 59 43 59 59

www.home.dk

home

vi vil være din foretrukne ejendomsmægler

EJENDOMSMÆGLERLEDE FOR DANSKE BANK KONCERNEN

Redaktionel Sommer-Opsummering

Selvom ferisesæsonen er ved at være forbi, og det hede sommervejr tilsyneladende pt. holder fri eller tager sig en slapper, er det vist ingen skade til lige at opsummere nogle af de tilsyneladende kroniske problemer herude. Det kan vel roligt siges, at det ikke er nogen skade til, at de bliver løst, for at undgå fremtidige problemer, der kan plage såvel grundejerforeningens medlemmer og andre.

Der bliver stadig *kørt for hurtigt* på stamvejene. Det er ikke blot en gene, men har også den ulempe, at de slider hårdere på belægningen, jo hurtigere man kører. Det er noget, der kan koste ferieningen dyrt, og er ærgerligt også af den grund, at belægningen må siges at have været virkelig slidstærk, så vi har været forskånet for større reparationsarbejder hidtil. Så hermed en kraftig opfordring til alle om at gøre endnu en indsats, også mht. for gæster mv.

For god ordens skyld og som et ganske traditionelt (dvs. hyppigt) indslag, skal også nævnes det evindelige problem med *hunde og deres efterladenskabet*, selvom det tilsyneladende er blevet bedre med tiden. Måske pga. færre hunde. Men det har måske samtidig svækket den gamle opmærksomhed på problemet med efterladenskaberne. Det burde være en sag, som den enkelte hundeluffer sagtens kunne klare til alles tilfredshed. Hermed altså endnu en opfordring.

Et andet og knap så gammelt problem er ”*skraldeproblemer*”.. Det er især udenfor parcellen, der kan være problemer. Det skal som tidligere meddelt være plads nok til såvel skraldebiler (også kaldet renovationskøretøjer) og udrykningskøretøjer. Den bil, der afhenter papir, plastic mv. er over 4 m høj, derfor skal der være en frihøjde på 4,2 m. Ligeså plads forned, så bilerne ikke rammes af grene etc. Et andet problem kan være hjørnerne. Her er flere steder en pænt stor (hvidmalet) sten så tæt på vejbanen, at den generer chaufførerne ved ind- og udkørsel, ikke mindst, når de bakker ind eller ud.

Mht. skaldespendenes/-vognenes placering skal de anbringes ved skellet på afhentningsdagen, med mindre man har særskilt aftale med kommunen, mellem kl. 6 til 18. Håndtaget på spande-

ne skal vende mod vejen, og må ikke være til gene for gående eller kørende trafik. Affaldet skal være sorteret og bio- og restaffald være i lukkede poser. Spandene må ikke være overfyldt.

Det skal også lige nævnes, men just ikke som noget problem, at *broen* – takket været det historisk varme sommervej – har været flittigt brugt i hele ferieperioden, og det tilsyneladende uden, at der har været nogle ”fluepapirproblemer”. Måtte det fortsætte i fremtiden.

Herudover de bedste ønsker for alle til en rigtig god eftersommer. *Redaktionen*

BEGRAVELSE & BISÆTTELSE I HOLBÆK

*Lad mig hjælpe dig,
med at sige farvel*

- Lykke Mantzius Lykke,
bedemand

Strandgården Ø 30 - 4300 Holbæk - tlf. 59 43 63 04 - mob. 24 41 72 36

mail: lmlykke@mail.dk

www.begravelseholbaek.dk

Rotteplage: Nogle har fået ubudne gæster...

Rotteangreb skal anmeldes til kommunen via hjemmesiden (*holbaek.dk*). Man skal søge efter ”skadedyr” (af en eller anden grund kan man ikke søge på rotter). Her henvises til en ”underside”, der pudsigt nok hedder ”rotter” og der skal så . udfyldes en blanket, der via linket (”tryk på en knap” sendes til den ansvarlige rottefænger, der tager sig af resten. Optræder rotterne inden døre, går det hurtigere med at begynde indsatsen.

NjEL-SERVICE

EL-INSTALLATIONER TELE/DATA INSTALLATIONER

aut. El-installatør Niels Jørgensen

Vestergårdsvej 66, 4300 Holbæk Tlf. 59 46 15 04

www.nj-el.dk

nj@nj-el.dk

*NJ El-service, den lokale el-installatør,
din garanti for en sikker forbindelse!*

Plæneklipperservice.dk

v/ Torben Gundersen

Landevejen 83, 4532 Gislinge

**Salg, service og reparationer af
have-park maskiner**

Service af almindelig plæneklipper:

Motorolie, tændrør, luftfilter skiftes, slibning af kniv, motor justeres.

Pris 500 kr. inkl. moms

*

TILBUD

Service af almindelig havetraktor:

Motorolie, tændrør, luftfilter skiftes, slibning af knive, remme efterses,
dæktryk kontrolleres.

Pris 1.295 kr. inkl. moms

*

***Vi sælger og servicerer have-park maskiner
og reservedele til:***

Stiga, Texas, Partner, McCulloch, Flymo,
Briggs & Stratton, Efco, Honda, Tecumseh, Alko, Ginge,
Stihl, Husqvarna, Jonsered,
Variant trailere, m.fl.

Ring eller kig forbi for et uforpligtende tilbud.

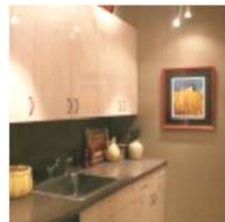
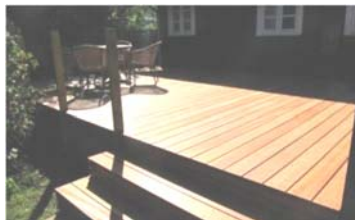
Tlf. 28 15 65 25

Plæneklipperservice.dk * www.plæneklipperservice.dk

TJ Tømrrerservice

(kun et stenkast fra Strandgården, lige ved Audebo dæmningen)

Vi har stor erfaring indenfor:
Tagrenovering / Vinduesudskiftning
Enfamiliehuse / sommerhuse
Forsikringskader

***Vi er et kvalitetsbevidst tømmer og snedkerfirma, v./
Tømrrermester Tommy Woxholt, og Tømrrermester Jørn Løvenhorst.***

TJ Tømrrerservice

Audebo Skolevej 14 - 4300 Holbæk

www.toemrrerservice.dk * tj@toemrrerservice.dk

Tommy 2162 3130

Jørn 2025 6436

Ring til os

og få en snak om dine planer, og en fast pris på dit byggeprojekt

Om historiens veje og vildveje

– noget om afsporinger

Der er måske dem, der har undret sig over, at jeg i senere numre af Strandgårdsbladet har brugt en del krudt på *Pepin af Landen* (ca. 580-640) og hans efterslæggt. Ikke alene levede de for meget længe siden og havde så vidt vides intet personligt med Tuse Næs eller dan(sk)ere at gøre. Alligevel vil jeg prøve at give en forklaring på, hvorfor jeg har belemret læserne med deres – fiktive såvel som non-fiktive personagers – liv og meriter. Det kunne, som alle gode æventyr begynde med: ”En gang for længe siden og meget langt herfra, var der etc. etc. Nu skal du bare høre”.

Det spændende ved at være amatørhistoriker er, at man med sindsro kan lade sig forføre undervejs i et eller andet selvvalgt projekt. Der er ingen regler og ingen deadlines af nogen art. Man bestemmer alting selv – i hvert fald i dén henseende. Det er faktisk sådanne ”vildskud” eller ”afsporinger”, der har affødt disse i bladet.

For snart mange år siden blev jeg ved en tilfældighed opmærksom på hundredårskrigen mellem Danmark og Norge, en strid mellem historikere og historieinteresserede, der drejede sig om vikingehøvdingen *Rollo*s nationalitet. Om han var dansk eller norsk. I bund og grund handlede det om et opgør med *danskervældet* fra 1387 til 1814, af nordmændene omtalt som ”dansenatten”, hvor Danmark optrådte som kolonimagt i Norge. Fra 1814 og frem til 1905 var det så Sverige, der gjorde det. Hvad det ikke blev meget bedre af.

Det, jeg selv blev interesseret i, var historien om *Rollo*s lensforhold til den franske konge *Karl den Enfoldige*, der i 909 engagerede *Rollo* som vagthund ved *Seine*s udmunding i Kanalen. *Rollo* skulle her stoppe andre vikinger, så de ikke drog videre ind i Frankrig for at røve, myrde etc. Kong *Karl* blev stærkt bebrejdet den aftale, men den viste sig nu på lidt længere sigt at være fornuftig nok. Det i starten ret beskedne len udviklede sig ganske snart til intet mindre end hertugdømmet *Normandiet*. Det var og er en meget spændende historie, og den handlede også om meget andet end selve vikingetiden.

Da jeg begyndte at kikke nærmere på sagen, for den dansk-norske krig fangede mig ikke særligt, mens *Normandiets* udvikling i høj grad gjorde, stødte jeg på en bemærkning fra en engelsk kunsthistoriker. Den handlede om tre begivenheder i 910 og 911, ”som på lang sigt bidrog meget til udformningen af Europas historie i de følgende trehundrede år,” som han skrev. Det lød, syntes jeg, mildt sagt meget interessant.

Den første kendte jeg nu godt i forvejen. Det var historien om den østfrankiske kong *Ludvig 4.* kaldet ”*Barnet*”s død som attenårig. Han efterlod sig ingen arvinger, og fra karolingerslægten gik kronen til hertug *Konrad af Franken* (der altså ikke var karolinger), og dermed blev *Østfranken* for alvor skilt ud fra frankerriket og blev til Tyskland. Med alt hvad deraf fulgte. Den anden af de tre begivenheder var *Rollo*s overtagelse af lenet. Den var ingen afsporing, da den var den egentlig årsag. Tysklandshistorien kunne være blevet en interessant, men samtidig alt for omfattende historie, så det blev i stedet den tredje begivenhed, der tændte mig for alvor. Den var på en måde noget særlig, måske fordi den ikke direkte, men kun indirekte og i meget beskedent omfang har fundet vej til de gængse Danmarkshistorier mv. Fik dog fået mere plads i kirkehistorierne, men de dækkede også hele Europa, primært den romersk-katolske del, og kun i et meget beskedent omfang danske forhold.

Umiddelbart lød den også meget underlig ud fra kunsthistorikerens ord. I al beskedenhed drejede sig nemlig om, at hertug *Vilhelm 1. af Aquitanien* (i Sydfrankrig) i 909/910 havde stiftet et kloster i en øde skovegn i *Auvergne* (han var nemlig også greve af *Auvergne*). Han havde en jagtthytte på stedet. Der foregik så mange klostergrundlæggelser rundt om i Vesteuropa den-

gang, så hvorfor skulle denne være så speciel? Grundlæggeren hører ikke til de mere kendte, så det var ikke pga. ham. Det førte så til en kraftig afsporing. Eller rettere til flere, der sendte mig ud på mange veje og vildveje. Og noget væk fra Normandiet.

Da jeg kiggede nærmere på klostrets grundlægger, hertug Vilhelm I. af Aquatanien (i Sydfrankrig), og forsøgte at finde ud af noget om hans og hans slægts fortid, havnede jeg via mange interessante personer og episoder hos Pepin af Landen. Så var jeg også tilbage før år 600. Der var jo ikke mindst Karl den Store og alt hans. En del af de vigtigste har jeg omtalt i de tidligere opsatser. Det var et tidsrum, hvor det så meget mørkt ud mht. forholdene i Danmark, fordi fundene svigtede. Arkæologer har ligefrem direkte talt om ”et gabende hul i perioden 400-700”. Men sådan var det altså ikke med hhv. merovingerriget og karolingerriget. Der er ganske meget, som man gerne vil vide besked om også i dag, men i forhold til begivenhederne og livet i Norden, er der utrolig meget.

Derfra var der så umuligt for at komme længere tilbage. Men det var en yderst interessant og ganske lang anerække, som jeg ret hensynsløst har tæret på i flere bidrag til bladet.

At dette kloster blev til noget særligt, skyldtes ikke kun de dengang højst kaotiske og ufredelige forhold i det sydlige Frankrig, hvor kongemagtens indflydelse stort set var lig nul. Store og knap så store stormænd sloges indbyrdes om magten i lokalområderne, og som om det ikke var nok, deltog forskellige udenlandske uromagere også i stridighederne, ind i mellem som lejetropper for de lokale magnater. Det var sarascenere fra syd, det var magyarer fra øst og vikinger fra nord og vest – især danske. Men i det uvejsomme og meget tyndt befolkede Auvergne var det ikke det helt store problem. Der var for lidt at komme efter.

Hertugen havde i stiftelsesdokumentet fritaget klostret for enhver verdslig indflydelse og lagt det helt ind under Skt. Peters efterfølger i Rom, men dog kun hvis klostret anmodede om bistand derfra. Ellers skulle de klare det hele selv. Nu blev det så heldigt, hvad ingen havde nogen mulighed for at vide i 910, at klostret tidligt fik en række ualmindeligt fremragende abbeder, der tilmed beklædte deres embede meget længe. I perioden 954 til 1109, i 155 år, styredes det af tre abbeder. De to sidste i 115 år. I denne periode blev det Vesteuropas største og vigtigste kloster. Det andet Rom, som det blev kaldt. Et kirkeligt og politisk kraftcenter. Konge, kejser og mere almindelige, verdslige stormænd støttede og støttede sig til klostret, og det samme gjorde mange gejstlige stormænd, ikke mindst en række paver.

Hvad det politiske angår kan nævnes bl.a. gudsfredsbevægelsen, som abbed Odilo var stærkt indblandet i. Den drejede sig om at begrænse de aggressive stormænds fejder – forbyde dem var umuligt, men de kunne begrænses på forskellig måde. Bl.a. ved at få stormændene til at aflægge ed på, at de ville overholde de særlige krav, som kirken stillede. Denne ed aflagde de med en hånd på et relikvieskrin, så de, hvis de brød eden, ragede uklar med den pågældende helgen og desuden bragte deres sjæls salighed i alvorlig knibe. Mened var i almindelighed en meget alvorlig brøde. Problemet var, at der i det sydlige Frankrig, Medi (området syd for Loire-floden) herskede et udpræget anarki, fordi der ingen centralmagt var. Der var godtnok en konge, mens hans myndighed var meget stærkt begrænset. Gjaldt stort set kun i Isle de France, dvs. området omkring Paris.

(Fortsættes s. 11)

GRØN ANLÆGSSERVICE

HESTIA

*Ny Hagestedvej 5 - 4532 Gislinge
Tlf. 59 46 06 07 / Mobil 40 98 06 10
e-mail: hestia@mail.dk – www.hestiais.dk*

Vi tilbyder en bred vifte af top-professionelle ydelser

Fliselægning og anlæg af stensætninger til bede eller støttemure

*

Anlæg af græsplæner og blomsterbede

*

Topdress og fjernelse af mos i græsplæner

*

Fræsning og grubning af haver

*

Træfældning og beskæring

*

Stubfræsning

*

Anlæg og vedligehold af havedamme

*

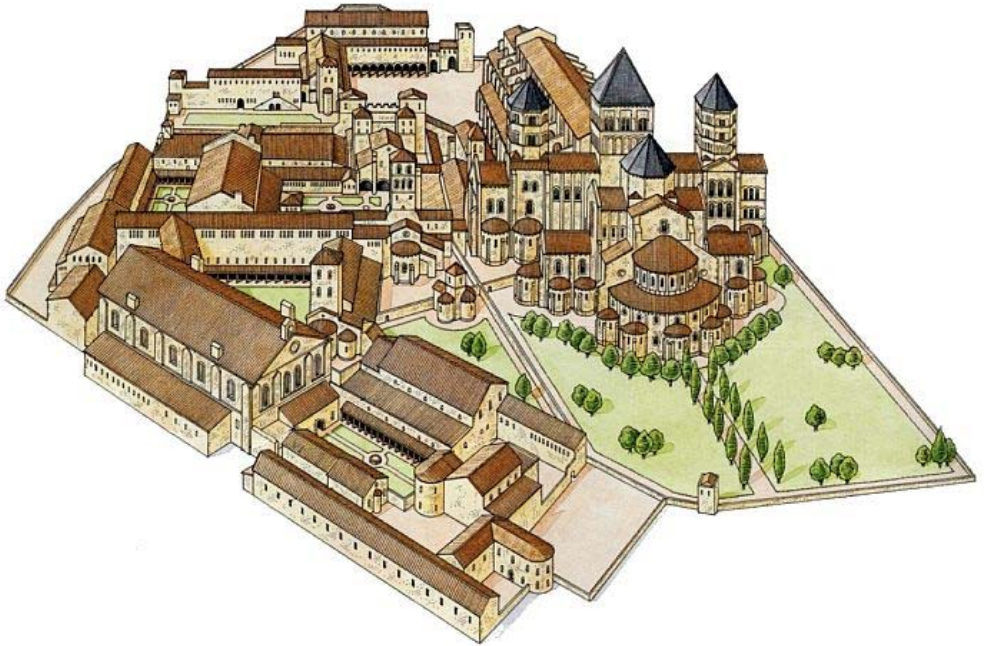
Miljøvenlig ukrudtsbekæmpelse i belægnings, plæner og bede

*

Skadedyrsbekæmpelse

*

Løbende vedligeholdelse af haver og parker

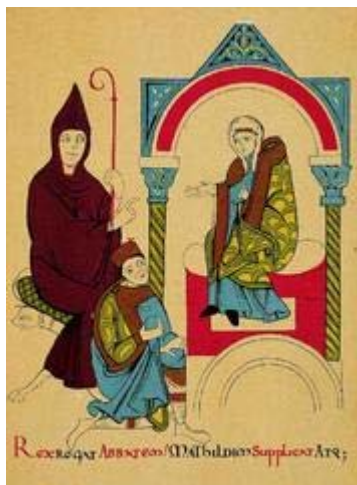

Rekonstruktion af Cluny i 1157. Kirken er den såkaldte Cluny III (den 3. kirke på stedet – opført 1080-1132), og var indtil den nuv. Peterskirke i Rom blev indviet i 1626 den største kirke i kristenheden. Den er 187 m lang og tværskibet med de to tårne er 74 m bredt (Roskilde Domkirke er 87 m lang). Byggeriet blev igangsat af abbed Hugo af Semur (abbed 1049-1109) og en væsentlig del af byggeriet bekostedes af de nordspanske konger som tak for Clunys indsats mht. klostrets betydning for pilgrimsrejser til apostlen Skt. Jacobs grav i domkirken i Sanitago de Compostella (se mere s.14f). Mange kunstnere af forskellig slags arbejdede i Cluny i mere end hundre år. Meget fornemme gæster som kejsere, konger, pave m.fl. gæstede jævnlgt Cluny, trods dets afsides beliggenhed. Kloster og kirke er indviet til de såkaldte apostelfyrster Peter og Paulus, der også var Roms skytshelgener. I dag er det nok primært Peter – paven er jo Skt. Peters efterfølger.

Et andet eksempel drejer sig om abbed Hugo af Semur (abbed 1049-1109)), der noget så fornemt som kejser Henrik 4.s gudfar. I 1076 gerådede Henrik i strid med den meget dynamiske pave Gregor 7. og blev derfor bandlyst. Bandlysningen bragte Henrik alvorligt i knibe hjemme i Tyskland, så han valgte i januar 1077 at finde en ordning med paven, så han kunne slippe ud af bandet. Det resulterede i det berømte møde på markgrevinde Mathilde af Toscanas borg Canossa, og som mediator brugte de netop abbed Hugo, som de begge stod i et meget velskabeligt forhold til. Det var en uløselig opgave, fordi paven holdt på sit (kirkens frihed), mens Henrik holdt på sit (retten til at udnævne bisper (*investituren*), fordi bisperne hørte til kejserens mest betroede embedsmænd, udover at de altså også havde et bispedømme at passe), men Henrik risikerede også at miste magten i Tyskland, hvis han ikke kom ud af kniben. Det lykkedes at finde en ordning, så Henrik blev fri af bandet, men dog kun for en tid, fordi han senere, da han for alvor havde sikret sig magten hjemme i Tyskland, brød aftalen. Dermed var den alvorlige og langvarige investiturstrid en kendsgerning, og den blev først nogenlunde forliget i 1122.

Cluny, der eksisterede fra 909/10 til 1790, da revolutionen en bloc nedlagde alle Frankrigs klostre, havde i så lang en periode mange abbeder. Den mest fremragende af dem var den femte, Odilo, (f. 962, abbed 994-1049). Den berømte lærer og biskop *Fulbert af Chartres* (960-1007-1028) kaldte ham ganske enkelt for ”ærkeenglen blandt munkene”. Den engelske historieforsker *Richard W. Southern* skrev om ham: ”han var sin tids eneste skikkelse af virkelig europæisk format”. Han var ven med tre på hinanden følgende kejsere, med fyrster og gejstlige såvel som verdslige stormænd i det katolske Europa. Han var meget tæt på at være pavens ligemand. Paverne var som oftest i lommen på verdslige stormænd, mens Odilo ikke var i lommen på nogen. Det var under ham, at Cluny for alvor blev en stormagt i både gejstlig og verdslig forstand. I sin egen ret så at sige. Derved skilte han sig ud fra de fleste andre gejstlige stormænd. Hans faktisk endnu mere berømte efterfølger Hugo af Semur (1024-1049-1109) nåede godt nok endnu videre, men det var Odilo, der havde stået for alt forarbejdet. Under Odilo bredte Clunys ry sig til hele Europa. (Ærkebiskop Absalon af Lund deponerede en formue i Cluny—vel sagtens for at sikre den.)

Canossa 7.1. 1077. Den tysk-romerske kejser Henrik 4. på knæ foran markgrevinde Mathilde af Toscana. Tv. mediatoren abbed Hugo af Cluny (Semur). Illustration fra samtidigt håndskrift.; Vatikanbiblioteket. Mathilde hørte til den gruppe meget fornemme kvinder, der var tæt knyttet til forkæmperne for reformpavedømmet, især Gregor 7. Den fornemste af disse kvinder var franske Agnes af Poitou, enke efter den tysk-romerske kejser Henrik 3. og Henrik 4.s mor. Hun var kejserinde 1043-1056, og derpå og indtil 1062 medlem af formynderregeringen, der styrede kejseriget på vegne af den umyndige Henrik. Hun blev i utide skubbet ud, fordi de tyske stormænd ikke brød sig om den franske indflydelse. Umiddelbart efter knyttede hun sig tæt til Gregor, før han blev pave i 1073, og Pietro Damiani. Det var så også før striden mellem Gregor og Henrik brød ud, men Agnes, der døde inden den brød ud for alvor, var alligevel stedt mellem sin gode ven og sin søn i en bitter og uløselig strid, der bredte sig til hele Vesteuropa, incl. Danmark.

Om slagsbrødre, pilgrimme og andet godfolk

”Verden er lille,” som man siger. Det skal af og til forstås på den måde, at ”no’en, der kende no’en møder hinanden under måske mere særprægede omstændigheder. Bedst som man er i gang med noget helt andet, støder man ind i nogen, man kender, også når det foregår i fred og ro ved skrivebordet, og dem, man møder, levede langt væk og er døde for længe siden. Hundreder af år siden f.eks. Det skete f.eks. da jeg sad og puslede med de to andre indlæg i dette nummer. Det var sådan set gamle kendinge, der mødte op – på deres helt egen måde selvfølgelig, al den stund, at de var forsvundet fra denne verden for århundreder siden.

Årsagen til deres opdukken var, at de på en eller anden måde hang sammen med de to emner, jeg havde haft i maskineriet. Som det fremgår af det første indlæg var Rollo indblandet pga. den dansk-norske historikerkrig. Den ene af de opdukkende var hertug Richard 2. af Normandiet, søn af Richard 1. og Gunnora, der også havde danske aner. Samme Richard 2., der altså

var Rollos oldebarn, havde en søster, Emma, der i sit andet ægteskab blev gift med kong Knud af Danmark og England, kaldet Knud den Store. Så kommer vi altså lidt nærmere de hjemlige strande. Og vi kan måske komme en smule nærmere. Richard 2. havde en datter, Eleanor, der blev gift med Balduin IV af Flandern, der senere fik et oldebarn, Adele, der også blev dronning af Danmark, gift med Knud den Hellige. Senere med hertug Roger Bursa af Apulien.

Overalt i disse særlige sammenhænge springer Cluny op som en trolde af en æske. Dvs. Cluny-abbederne i klostrets storhedstid fra ca. 930'erne og tohundredre år frem. Det drejer sig ikke nødvendigvis om abberne selv, men om mænd, der havde tæt forbindelse med Cluny på en eller anden måde – og som oftest også havde Cluny med i de andre foretagender, de blev involveret i. Det var så uanset om det drejede sig om noget med politik, incl. kirkepolitik eller den kirkelige sfære i det hele taget, men ikke mindst i forbindelse med arkitektur etc. Cluny gik så at sige igen og igen ikke få foretagender. Her var det selvsagt også en stor fordel, at klostret havde så tætte forbindelser med fyrster mv., der også kunne fremme sagerne.

Et godt eksempel herpå er *Vilhelm (Guglielmo) af Volpiano* (Norditalien (Piedmonte)) (962-1031), der i ung alder kom til Cluny, mens Mayolus (906-954-994) var abbed. Efter nogen tid (i 990) sendte Mayolus ham til Dijon, så han kunne reformere Saint Benignus Klostret der. Han fik forvandlet klostret til et religiøst centrum og lærdomssæde og fik skabt en klosterfamilie på fyrrer klostre i bl.a. Burgund og Normandiet. Disse kom så også ind under Cluny. Da han viste sig at være en udmærket arkitekt og bygmester, blev han også – via Cluny – sat i forbindelse med hertugfamilien i Normandiet, og arbejdede bl.a. som arkitekt på det også i dag meget berømte kloster Mont Saint Michel på grænsen mellem Normandiet og Bretagne. Hertug Richard 2. satte ham også til at restaurere og reformere klostret i Feucham, der nærmest hørte til hertugfamilien, og der blev han så – for god ordens skyld – også abbed. Stadig i tæt kontakt med Cluny. Her døde han i 1031. Forinden nåede han i øvrigt også at genopbygge kirken Saint-Germain-des-Prés i Paris. /

Der var, som man ser, konstant solide forbindelser mellem det kirkelige og det verdslige aristokrati på stort set alle niveauer. Det gav bl.a. Cluny det problem, at mægtige familier ikke ønskede at lægge deres familieklostre direkte ind under Cluny, fordi Cluny-abbeden i givet tilfælde ville være enerådende mht. klostrets liv og drift, og dermed sætte familien uden for indflydelse. Familieklostrene måtte meget gerne reformeres mv. af Cluny og stå i tæt forhold til det, men familien ville ikke slippe muligheden for at bruge klostret og ikke mindst dets tilgængeligheder til egne formål.

Mont-St.-Michel med klosterkirken som et knejsende midtpunkt. I århundreder en grænsepost mellem to stridende hertugdømmer, Bretagne og Normandiet, men også et lærdomssæde, familiekloster og valfartsmål. Her gælder valfarten ærkeenglen Michael, der vejer sjælene på den sidste dag. Altså vigtig at stå sig godt med. I vore dage kommer der over 800.000 pilgrimme til øen, der er ca. 1 km i omkreds. Klostret var tæt forbundet med normandihertugerne og Cluny. Vilhelm af Volpiano, Clunys mand, var en periode stærkt involveret i byggeriet og i øvrigt abbed i det nærliggende kloster Fécamp. Mont-St.-Michel er også en rigtig turistmagnet.

Om en lang vandretur i det sydlige i gamle dage

Det er i nutiden blevet meget moderne ”at gå en Camino”. For langt de fleste dog en snyde-Camino. Nu går man, når man går langt, fra foden af Pyrenæerne til *Santiago de Compostella* – en spadseretur på små 800 km. Hvis man da ikke enten cykler derud eller ”snyder” for alvor ved at køre i bil eller bus (luxusbus). I middelalderen gik man så at sige fra sin hoveddør derud til den vestligste del af Nordspanien. Nogle snød dog også dengang og sejlede noget af vejen. Apostlen Jacobs grav derude ved Nordspaniens vestkyst har været et vigtigt valfartsmål i over tusind år. På tredjepladsen efter apostelfyrsternes grave i Rom og Det hellige Land. I gamle dage var det pilgrimme fra hele Vest- og Centraleuropa, der vandrede derud, mens det i dag er pilgrimme fra hele verden. Bl.a. fra New Zealand, Sydamerika og Sydafrika. Det hedder sig, at der i storhedstiden i middelalderen kunne komme op mod en halv million om året. Nu er tallene mere beskedne, men alligevel overraskende store. 200.000 på en ”almindelig sæson” hører til det mere normale, og på de hellige år, hvor Skt. Jacobs dag falder på en søndag snarere omkring 300.000. Det er ca. 1,500 om dagen i de populæreste måneder.

En af de vigtigste medspillere i middelalderen var *Cluny*. Der er naturligvis delte meninger om, hvor vigtig Clunys rolle egentlig var (uenighed er jo videnskabens brændstof frem for alt), men efter min mening er den bedste målestok reaktionerne fra især de nordspanske kongefamilies side i tidlig middelalder. I de første mere end hundrede år var der ikke andet end elendige veje, og hvad man i øvrigt kunne finde og bruge som overnatningssteder, spisesteder etc. – mestendels hos klostre og private i området. Alt var uorganiseret og tilfældigt. Det gik vel også så nogenlunde, så længe tilstrømningen var beskedne og alt måtte improviseres.

Da tilstrømningen tog til, opstod der problemer, og her var det, at Cluny trådte til. Klosterledelsen havde nu (ca. 950) fået så megen indflydelse i Sydfrankrig, at det rent praktisk lod sig gøre. Cluny organiserede og servicerede pilgrimmene – etablerede herberger, spisesteder og andet, hvor pilgrimmene kunne få den nødvendige hjælp. En fuld camino dengang tog tit et halvt år eller mere, og den enkelte pilgrim kunne ikke medbringe det hele hjemmefra. Meget skulle klares undervejs. Faktisk ret utroligt, at det overhovedet lod sig gøre.

Der var fire hovedruter gennem Sydfrankrig. Og de var omtrent lige så lange som turen fra Pyrenæerne og ud til Skt. Jacobs grav – stedet er meget passende navngivet efter ham. Han hedder på spansk Sant Iago. Langt de fleste pilgrimme havde også langt til de fire faste udgangspunkter i Frankrig: Tours, Vézelay, Le Puy og Arles. Der kom f.eks. flere pilgrimme fra Island, men de sejlede dog en del af vejen. Også en del fra Danmark, og de tog som regel hele turen til fods. Dvs. ca. 3.500 km i alt. Og den bestemt var ikke ufarlig.

I gamle dage foretog alle vandringer for deres sjæls frelses skyld. Nogle af egen drift, fordi de mente det kunne virke fremmende på den yderste dag, da det store regnskab skulle gøres op. Andre var beordret til det som bod for en eller anden begået synd. Andre igen klarede det på anden vis, men stadig i samme hensigt, således dronning Margrethe I, der i sit testamente bestemte, at tre mænd – for hendes regning – skulle valfarte til Skt. Jacob for at bede for hende. Ikke mindre end 125 mænd blev sendt på pilgrimsfærd på hendes bekostning og for hendes sjæls frelses skyld. Hun regerede fra 1377 til 1412.

Grev *Fulco 3.* med tilnavnet *Nerra* (Sort) var tre, måske endda fire gange på pilgrimsrejse østpå. Han var også en af dem, der havde hårdt brug for at ruste sig bedst muligt til den endelige dom på den yderste dag. Tilnavnet er en ikke helt venlig hentydning til hans ”sorte sjæl”. Han

De mange pilgrimme bragte en ganske stor velstand til det ret øde og sparsomt befolkede Nordspanien. Og det kom ikke mindst kongeslægten til gode. Da Cluny også organiserede kirke- og klostervæsenet i deres magtområde, kom de på en yderst god fod med kongeslægstens medlemmer. Og det forstod de kongelige at honorere. De overdrog bl.a. det gamle og kongelige kloster Sagahun (med alle kongegravene) incl. 50 datterklostre til Cluny-kongressationen, og de donerede gennem en del år meget store beløb til Cluny. Ingen andre velyndere, og dem var der dog en del af, donerede så meget. Men ret beset var det kun en del af det overskud, som pilgrimmene tilstrømning forårsagede. Det blev til en ganske stor "industri" gennem mange hundrede år. Først efter reformationen stilnede den noget af - af flere grunde.

Ifølge Pilgrimskontoret i Santiago de Compostella brugte gennemsnitspilgrimmen i 2008 ca. 300 kr. om dagen. Turen gennem Nordspaninen varer mellem 30 og 40 dage. Mange steder tilbyder klosterordnerne gratis overnatning m.m., mens pilgrimmene er henvist til selv at klare de øvrige fornødenheder. Hvis de ikke vil benytte sig af kloster tilbudene må de også selv betale for overnatningen.

I 1026 drog et større rejseselskab på pilgrimsfærd mod Det hellige Land fra Frankrig. Rejseledere var abbed *Richard fra St. Vannes* Klostret i Verdun, ledere og arrangører var hertug *Richard 2.* af Normandiet (963-996-1027) og grev *Fulco 3. Nerra* af Anjou (970-987-1040). Selskabet voksede en del undervejs. Undervejs tilbragte man en uges tid ved den ungarske konge *Stefans 1.* hof, hvor man udvekslede gaver etc., inden turen gik videre til Konstantinopel og derfra videre til Jerusalem. Man ankom meget praktisk en uges tid før påske i foråret 1027 – efter et halvt års færd. Efter at have set og dvælet ved de hellige steder, ikke mindst gravkirken i Jerusalem, drog det store selskab hjem igen. Det hele varede et års tid. I 1035 drog hertug Richards søn *Robert 1.* også til Det hellige Land på pilgrimsfærd, og døde der. Han blev efterfulgt af sine unge søn, *Vilhelm Bastard*, der senere tog på en helt anden færd til England i 1066. Vilhelms søn *Henrik 1.* fik senere en datter, *Mathilde*, der blev gift med *Geoffrey*, søn af grev *Fulco 5.* af Anjou (og Jerusalem) og med dette ægteskab, i 1113, grundlagdes kongeslægten *Plantagenet*, med bl.a. *Richard Løvehjerte* og hans uheldige bror, der regerede England frem til 1399.

De fire ruter fra Frankrig mødes alle i Puente la Reina, der ligger 683,1 km fra katedralen i Satiago. En gang i 1000-tallet bygge en nordspansk dronning en stenbro over floden Arga så de mange pilgrimme kunne komme over den ret dybe flod og videre mod vest. Dronningebroen har givet navn til byen. Den står, som billedet viser, endnu og bruges stadig af de mange tusinde pilgrimme, der hvert år drager vestpå. Det er millioner af pilgrimme, der har

vandret over denne bro i knap tusind år. Bladets forside viser et udsnit af broen. (Se videre s. 17)

Reparation og service af person- og lastbiler

samt

- aircon-service
- diagnose-test
- reparation af div. maskiner

**Vi skruer på alt
-bare det kan ryge
og larme**

HAGEDSTED ApS
AUTOVÆRKSTED
V/**A**.K. Pedersen

Præstebrovej 48c • 4532 Gislinge • telf. 59 46 05 85
post@hagedsted-auto.dk - www.hagedstedauto.dk

havde meget på samvittigheden, og gjorde i levende live sit til at forbedre sin chance, dels ved pilgrimsrejserne, der jo også var meget bekostelige, og dels ved oprettelse af klostre hjemme og donationer til forskellige kirker. Men han byggede så langt flere borge – 13, ifølge traditionen. Det var i hans regeringstid (987-1040), at Anjou blev en intern stormagt, der kunne måle sig med hertugdømmerne Bretagne og Normandiet.

Vi ved i dag en del om greveslægten, fordi Fulco Nerras sønnesøn, grev *Fulco 4.*, med tilnavnet *Rechinus* (den Mutte) (1043-1068-1109), nedskrev slægtens historie og gav Fulco Nerra en særlig udførlig omtale, fordi han var slægtens vigtigste medlem. Også udvidet grevskabet en hel del og skaffet det magt og anseelse. Så det meste, der i dag vides om Fulco og hans meriter m.m., stammer fra denne slægtshistorie, der er af en ganske usædvanlig kvalitet. Fulco Nerras historie illustrerer også fint de problemer, som hans jævnaldrende Odilo af Cluny havde at slås med for at bringe ordnede og fredelige forhold til Sydfrankrig. Det skete også, men langsomt.

De fleste af de byggerier, som Fulco Nerra efterlod sig ved sin død i 1040, er nu forsvundet. I nærheden af Angers stiftede han med sin gemalinde i 1028 et kloster, der sta-dig eksisterer, men stærkt ombygget. Det spillede en rolle i forbindelse med pilgrimsvandringerne til Santiago og blev på et tidspunkt indlemmet i Cluny-familien sammen med flere datterklostre. Den mest berømte rest efter Fulco er borgen Langeias, hvor byggeriet begyndte i 994/95. I dag eksisterer kun denne charmerende ruinpark. Borgen ligger ved Loire floden vest for Tours.

 **Konsulent
orben Viltoft**

PC - Hjælp

Til almindelige brugere * Til almindelige priser

Koster ikke mere end en almindelig håndværker

Jeg giver gerne tilbud, inden jeg går i gang

Er i lokalområdet og kan løse stort set ethvert PC problem

Tlf.: 28 68 35 65 * Mail: it@viltoft.net

GF's Budgetstatus pr. 01.08.2018

	BUDGET	Pr. 01.08.	%
INDTÆGTER			
Kontingent (800 kr. pr. parcel)	89.600	85.900,00	95,9
Drænbidrag (200 kr. pr. parcel)	22.400	21.600,00	96,4
Hjemmesiden	2.500		
Udhængsskabe salg af reklameopslag	3.000		
Gebyrer	0	325,04	
Strandgårdsbladet			
I alt	117.500	107.825,04	91,8
UDGIFTER			
Dræn og slamsugning (vedligeholdelse)	19.000	2.150,00	11,3
Vejvedligeholdelse og snerydning	11.000		
Fællesarealer	36.000	10.644,25	29,6
Badebro - udgifter	8.000		
Møder og generalforsamlinger	5.500	4800,00	87,3
Kontor og EDB	1.500		
Hjemmeside	3.500	1528,00	43,7
Forsikringer	6.600	6.078,37	92,1
Gebyrer	2500	758,42	30,3
Porto	1.000	450,00	45,0
Drænfonden (nyetableringer, m.v.)	22.400	0,00	-
Diverse	500	2.450,76	490,2
I alt	117.500	28.859,80	24,6

Kassererens bemærkninger til budgetstatus

Foreningen er flyttet til *Danske Bank*, hvortil kontingent m.m. skal indbetales fra 2019 – se særskilt tillæg.

Ikke alle har indbetalt *medlemskontingent* og *bidrag til drænfond* rettidigt. Der er i juni sendt venlige påmindelser om betaling, i juli rykkerbreve med rykkergebyr.

Pr. 1. august er der endnu 4 medlemmer, der ikke har indbetalt.

De overgår til inkasso.

Gebyrindtægt på 325,04 kr. er for inkassosag fra 2017, afregnet 2018.

Forbrug på fællesarealet 10.644,25 kr. er incl. 9.562,50 til klipning af hele fællesarealet og resten el til hjertestarterskab.

Diverse kr. 2.450,76 er et a conto beløb til Keld i Ø 25 på 1.000 kr. & gaver til den afgående bestyrelse for 1.450,76 kr.

Mogens, kasserer

Foreningen skifter bank

Da omkostningerne ved at være kunde i Jyske Bank er blevet for høje, har vi valgt skifte til Danske Bank.

Det nye kontonummer er: Registreringsnummer 9570, konto 0012629303.

Styring og opfølgning på kontingentbetalingerne er en af de mest arbejdskrævende opgaver for kassereren. Jeg vil derfor opfordre til, at kontingentbetalingen oprettes som/ændres til en fast kontooverførsel til den nye konto.

I år var der 37, som ikke indbetalte rettidigt. De fik en venlig påmindelse. Herefter måtte 8 rykkes med pålagt rykkergebyr på 150 kr. I skrivende stund (24. juli 2018.) står 4 til inkassoopkrævning, hvis de ikke indbetaler inden 1. august.

Jeg har brugt en del tid på at kontakte restanterne ved opringing og spadsereture i området. Da bestyrelsesarbejdet er ulønnet, hvilket er i orden med mig. Jeg kendte jo betingelserne, da jeg gik ind i arbejdet.

Skal vi samarbejde om at gøre bestyrelsesarbejdet til en overkommelig opgave?

Mvh. *Mogens Kjær*, Øst 29

Kasserer

STRANDGÅRDSBLADET

Oplag: 125 eks.

Redaktion: **Peter Brøns**
Strandgården Øst 16
4300 Holbæk
Tlf. 6081 0543
E-mail: pb@brons.dk

Grundejerforeningen Strandgårdens bestyrelse:

Formand:	Hans Jørn Lykke	Strandgården Øst	30
Næstformand:	Kennet Jensen	Strandgården Øst	35
Kasserer:	Mogens Kjær	Strandgården Øst	29
Sekretær:	Angela Teglstrup	Strandgården Øst	2
Best. medlem:	Klaus Burnæs	Strandgården Øst	47
Suppleant:	Ole Mortensen	Strandgården Øst	45

GF's mail adresse: gf@strandgaarden-tusenaes.dk
GF's hjemmeside: www.strandgaarden-tusenaes.dk

Strandgårdsbladets Petanque-turnering for alle og enhver – parcelejere såvel som deres gæster.

I det forfængelige håb, at vejrguderne vil være med os, har vi fastsat turneringsdagen til

lørdag 22. september kl. 10

Til- melding er mulig frem til spillets start – til den unge Redaktør.

Vi mødes ved banen og trækker lod om spillerækkefølgen
Vinderholdene går videre i en lodtrækning- og så fremdeles

Præmieoverrækkelsen finder sted straks efter sidste kamp

May the best (wo)man win!!!

Øl og vand kan købes ved petanquebanen – til rimelige sommerpriser.

